

СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд на Моника Найденова Найденова
на тема: **ТОПЕНО СЪГКЛО, ТЕХНОЛОГИЯ, ДИЗАЙН И РАЗВИТИЕ**
за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР”
НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ
Факултет за приложни изкуства
Катедра: „Дизайн на порцелан и стъкло”
Научен ръководител: Преподавател д-р инж. Васил Харизанов
Становище: проф. Румен Райчев

Дисертационния труд на Моника Найденова се състои от увод, изложение в две части, заключение, списък на термините, температурни режими и библиография.

Обема на труда е 183 стр., 124 цветни изображения, 36 дефиниции на термини и 12 броя температурни режими. Има богата библиография.

Обект на разработка в труда е техниката топено стъкло. Тя представлява отделна технологична дейност, различна от други практики на топлинна обработка на стъклomasата.

Предмет на изследването е поведението на стъклото през различните етапи от неговата обработка, до постигане на желания художествено-естетически продукт. Кандидата обявява, че техниката фюзинг която се използва е малко позната в България и задачата на Моника е да развие качествените възможности при нейното използване. Определя фюзинга като съвременен процес, който ще бъде изследван и дава информация за неговата популярност в чужбина, конкретно в САЩ, където става много популярен още в 60-те години на ХХ век. Това в общи линии е причина да се насочи вниманието на читателя към специфичните проблеми на художественото топено стъкло в нашата страна.

Кандидата Найденова прави специфично и обширно проучване към технологичните проблеми на метода. Разглеждат се няколко вида материали, носещи различни характеристики.

Търси се връзката със съвременния дизайн и възможностите засягащи техниката на топене. Автора на дисертацията документира и анализира получените резултати.

Работата на докторанта се развива в две направления. От една страна решаването на задачите в това изследване са серията от реални практически експерименти. Те са важни за събиране на информация. Тези изследвания продължават до пълно събиране на нужната информация спрямо нашите условия за работа. Чрез тях се отстраняват и евентуалните грешки. Правят се изводи преди и след топлинната обработка.

Моника Найденова е използвала източници от чуждестранни издания, предимно от английски, тъй като по този въпрос няма издадени специализирани издания в България. От друга страна именно нейният труд може в по-късно време да се превърне в писмен източник на професионална информация и ръководство като практическо и техническо помагало.

Изданията на английски език, стоящи в основата на нейните изследвания са цитирам: „...от най-важните и значими автори писали трудове в тази област”.

Задълбочеността на интересите в работата на Найденова се вижда и в това, че тя прави сравнителен анализ и на други техники спрямо основната, разглеждана от нея.

Труда е разделен в два дяла. В първата част разглежда художествените проблеми, качества и постижения в областта на работата със стъкло от втората половина на XIX век до наши дни относно художественото стъкло като развитие.

Разглежда делото на Уилям Морис, изтъкнат представител от XIX век на движението в Англия "Изкуство и занаяти", който застава в защита на естетиката в производството на продуктите на художествените занаяти срещу псевдо-изкуството във фабричното производство на продукти. Прави преглед на стила Арт Нуво, който завладява цяла Европа през края на XIX и началото на XX век.

Представя най-изтъкнатите автори от тази епоха в областта на експериментирането на творчески реализации на ювелирни образци от стъкло – Емил Гале, Рене Лалик и Луис Комфорт Тифани. Описва тяхното творчество, което оставя своя отпечатък със създаването на изключителни образци от стъкло.

Разглежда и значението на промишленото производство на стъкло с промените които правят в стъklarската промишленост англичаните Лионел Александър, Бетън Пилкингтън и техните наследници през 50-те години на XX век с патентоване на нова технология за производство на стъкло.

Следващия раздел ни въвежда в различните технически характеристики и термини. След това се разглеждат техниките на обработка при работата с техниката топено стъкло. Разделът е разработен професионално.

Втората част обхваща технологическата страна, която има практичен характер и експериментиране. В това се реализират необходимите художествени резултати.

Изследването дава резултати като структура, работа и техническа реализация на продукта..

В следващата глава кандидатата Моника Найденова засяга мястото на стъклото в съвременния дизайн, което да отговаря на визията на епохата и е подчинено на технологичното развитие.

Моника определя становището, че стъклото в днешно време все повече губи своето място като материал в практиката на всекидневната му употреба като утилитарен предмет и все повече има естетически и концептуален вид на художествен предмет, имащо допирни точки предимно с архитектурата и скулптурата, а защо не и също с другите изкуства като приемник и отражател на светлината или като обект пречупващ и разлагащ светлинните лъчи.

Разглеждайки художественото стъкло, докторанта отдава голямо значение на съвременната история на фюзинга. Представя имената на големи творци като Клаус Майс и неговото творчество в областта на цветното стъкло в Германия и САЩ. Изтъква предимствата на художествено-творчески изделия от топено стъкло.. Смята, че художествената обработка на стъкло чрез фюзинг и съпътстващите го по техники в пещ е все повече и повече разпространяваща се техника в Европа.

Топеното стъкло тепърва навлиза в съвременния дизайн и в архитектурната среда у нас в България.

Говори за наличието на неформална група творци обединени под заглавието „Вдъхновени от стъклото” в нашата страна, която група е част от съвременния

облик на работата с техниката фюзинг и се характеризира с това, че намира все по-широко приложение, като произведенията от стъкло намират своят творчески израз и като свободни композиции и утилитарни предмети.

Приносите изтъкнати от кандидата разкриват за първи път техниката топено стъкло и неговата практично експериментална страна.

Като се имат предвид, че в труда са развити въпросите и е представена една съвсем нова техника за топено стъкло. Показан е опита в тази област на световни творци и техните творчески постижения в областта на топеното стъкло и неговата практична и експериментална страна е развита изчерпателно в труда.

Като се има предвид следното, предлагаме на кандидата Моника Найденова Найденова за дисертационния труд на тема "Топено стъкло, технология, дизайн и развитие", пред научното жури да се гласува положително за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР”.

Становище:.....

Проф. Румен Минчев Райчев